

DE MASDU IS TERUG

DE standpunten die paus Franciscus inneemt over de inwijking van vreemdelingen in Europa kondigen een migratieschokgolf aan waarvan de gevolgen niet te overzien zijn.

Wat is een migrant? « Een vreemdeling op zoek naar veiligheid en levensonderhoud waarvan hij in zijn land van oorsprong verstoken blijft ». Dat is de definitie die de *Catechismus van de katholieke Kerk* uit 1997 geeft en die Franciscus aanhaalt. Hij leidt er de plichten uit af die de (Europese) staten hebben: onthalen, beschermen, integreren en bevorderen.

« Integreren » betekent voor hem: wederzijdse verrijking van twee culturen. Dat sluit voor de vluchtelingen uit dat zij hun eigen « culturele » identiteit vergeten – bv. het feit dat zij moslim zijn – en betekent voor hen die de migranten ontvangen een verbod om zich op hun eigen christelijke identiteit terug te plooiën.

Hoe moeten wij, Rooms-katholieken, onze « identiteit » definiëren? Eeuwenoud antwoord: wij zijn allemaal « vreemdelingen » op deze aarde, pelgrims op weg naar de hemel, ons waarachtige vaderland en het enige doel van al ons streven. Die waarheid was verankerd in de godsdienst van onze voorvaders. De hemel: voorwerp van hun geloof, hun hoop en hun liefde. Toen Lucia op 13 mei 1917 de Dame die haar verscheen hoorde zeggen: « *Ik ben van de hemel* », vroeg zij onmiddellijk: « *En ik, zal ik naar de hemel gaan?* »

De paus van zijn kant werpt zich steeds uitdrukkelijker op als de leider van een werkelijk universele beweging, de MASDU: « Beweging voor Geestelijke Animatie van de Wereldwijde Democratie » (*Mouvement d'Animation Spirituelle de la Démocratie Universelle*). Daarmee treedt hij in de voetsporen van Paulus VI onzaliger gedachtenis...

« Franciscus is jammer genoeg het voorbeeld van een katholiek die verleid is door de ketterij die Paulus VI vanaf de Stoel van

Petrus gepredikt heeft. De dagelijkse sermoenen van onze paus in *Santa Marta* getuigen van zijn katholiek geloof; maar tegelijkertijd is het concept dat hij van de Kerk en van haar betrekkingen met de wereld heeft, doordrenkt van de MASDU. Het resultaat daarvan is de steriliteit van al zijn inspanningen. Door te verkondigen dat hij de Kerk naar de uithoeken wil zenden, maar zonder bekeringsijver, werkt hij eigenlijk voor de wereld – de wereld waarvoor Christus *niet* gebeden heeft (Jo 17, 9). Het mag dan ook geen verbazing wekken dat de « vitale functies » van de Kerk sinds 2013 zwak en onrustwekkend blijven » (broeder Pierre van de Transfiguratie).

CHILI, EEN MODELDEMOCRATIE

Toen Franciscus op 16 januari in Chili aankwam, drukte hij tegenover de presidente, Michelle Bachelet, zijn voldoening uit over de aansluiting van het Zuid-Amerikaanse land bij die « Beweging »: « *Chili werd de afgelopen decennia gekenmerkt door de ontwikkeling van een democratie die gezorgd heeft voor een volgehouden vooruitgang.* » Onder verzwegen: dankzij de omverwerping van generaal Pinochet. « *De recente verkiezingen waren een*

Amatrice, 4 oktober 2016: paus Franciscus trekt « wankelend, door pijn en verdriet terneergeslagen, door een grote stad die voor de helft verwoest is » (derde Geheim). De dramatische gelaatsuitdrukking van de H. Vader maakt duidelijk hoe hij lijdt onder de rampen die de wereld treffen. Maar zijn oplossingen zijn helaas niet de juiste.

manifestatie van de sterkte en maturiteit die jullie bereikt hebben, wat een bijzonder accent krijgt in dit jaar waarin de tweehonderdste verjaardag van de onafhankelijkheidsverklaring gevierd wordt. Die onafhankelijkheid werd gevestigd op de vrijheid en het recht en moest verscheidene woelige perioden [de vreselijke "dictatuur" van Pinochet!] het hoofd bieden, die niet zonder moeite te boven werden gekomen. Zo hebben jullie de droom van de stichters van Chili kunnen bevestigen en versterken.»

Vergissen we ons niet : met die laatste woorden doelt de paus niet op de missionarissen die het land gekerstend hebben en van wie de « droom » erin bestond dat alle bevolkingsgroepen waarover ze de vaderlijke zorg ter harte namen naar de hemel zouden gaan. Neen, voor Franciscus gaat het om de strijders voor de onafhankelijkheid die de Chilenen "geëmancipeerd" hebben van die christelijke voorgang. Bepaalde « woelige perioden » hebben wel geprobeerd om hen terug naar hun christelijke wortels te voeren, maar de paus wenst de presidente geluk dat ze de universele democratie in Chili « bevestigd en versterkt » heeft.

Het voornaamste opzet van het bezoek bestond erin een antwoord te geven op de schandalen waarvan het land het toneel is door het wangedrag van slechte priesters. Tijdens zijn toespraak in het presidentieel paleis sprak Franciscus een echte publieke schuldbelijdenis uit. Hij kwam nogmaals langdurig op dit onderwerp terug tijdens zijn ontmoeting met de geestelijkheid. In *Le Figaro* van 17 januari schrijft Jean-Marie Guénois dat « deze herhaalde schandalen, in het bijzonder datgene waarvoor in 2010 een zekere pater Karadima verantwoordelijk was, en waarvan men vandaag verneemt dat ze allemaal met grote nauwkeurigheid bijgehouden werden door een Amerikaanse NGO (*Bishop Accountability*), in Chili tot een terugval van de katholieke godsdienstpraktijk met 20 tot 30 % zouden geleid hebben. »

Dat is het loon voor de « wereldse gezindheid van de duivel », die door abbé de Nantes MASDU werd genoemd en waarvan paus Franciscus bij het begin van zijn pontificaat nochtans verklaard had dat hij er volledig afstand wou van nemen. Die gezindheid houdt in dat men zich afwendt van zijn eigen gemeenschap om zich open te stellen voor de wereld, waarvan Satan de vorst is. In naam van de godsdienstvrijheid promoot hij het onthaal van vluchtelingen « *in toepassing van de principes en waarden van onthaal en broederlijkheid die een gemeenschappelijk patrimonium van de mensheid en de wijsheid vormen* », zonder dat er nog sprake is van Christus... (toespraak van september 2017).

In elk geval is niet iedereen een aanhanger van de MASDU ! De vier landen van de groep van Visegrád – Hongarije, Slowakije, de Tsjechische Republiek en Polen – vormen een hecht blok, waartoe men nu ook Oostenrijk mag rekenen, dat de « Brusselse orde » uitdaagt en niet wil weten van de door de paus gepredikte migratiepolitiek. Ze zijn vast van plan om hun christelijke identiteit, hun nationale soevereiniteit en de controle over hun eigen grenzen te

verdedigen. De van het communisme bevrijde "V4" dragen in hun banier een *integraal nationalisme*.

Paus Franciscus heeft in zijn toespraak tot de ambassadeurs, begin januari, zijn afkeuring van dat nationalisme verwoord. Hij verklaarde dat de komst van migranten een « kans » kan betekenen voor het gastland « *om zijn eigen cultureel en godsdienstig erfgoed opnieuw te ontdekken* ». Op voorwaarde dan toch dat men dit erfgoed nog behoedt en dat men de "missionaire" wil heeft om het te delen !

Nog volgens de Heilige Vader staat er geen li-miet op « *het recht om te kunnen emigreren* ». Dat recht maakt volledig deel uit van de menselijke waardigheid, net als « *het recht om niet te moeten integreren* ». Hij pleit verder voor meer strijd tegen de armoede in de landen van vertrek en meer inspanningen op het domein van samenwerking en ontwikkelingshulp. Alsof « *de armoede* » het enige motief is om naar Europa te vertrekken !

OORLOG IS HET LOON VAN DE MASDU

De etnische groep van de Peul leeft verspreid over een groot aantal landen van de Sahelzone. Ze zijn van oorsprong nomadisch. En overwegend islamitisch. De laatste tijd vertonen ze een steeds grotere sympathie voor de jihad. In Mali is een gevaarlijke *Groepering ter ondersteuning van de islam en de moslims* actief.

De groepering zou ongeveer tweeduizend strijders tellen en ageert onder het commando van *Al Qaeda in de islamitische Magreb* (Aqim). « Geen enkel voertuig kan door de Sahara trekken, geen enkele put kan gegraven worden zonder de toelating van Aqim », aldus een Mauretanische veiligheidsbron. De terroristische organisatie heft belastingen op alle verkeer doorheen de Sahelzone, meer bepaald op de drugstrafiek. « Al die groepen zouden versterkt kunnen worden door de komst van islamisten uit Libië. Aqim heeft ook vertakkingen bij de Toeareg, terwijl Islamitische Staat stevig verankerd is in de kuststeden Sabratha en Misrata. »

We zien met andere woorden hoe een groot deel van Noord-Afrika zich ontwikkelt tot een gezworen vijand van de « ongelovigen ». Hoe zal men dit nieuwe gevaar het hoofd bieden ? Met een Beweging voor Geestelijke Animatie van de Wereldwijde Democratie ?

De oorlog in Syrië lijkt voorbij, maar het gevaar is niet geweken. Washington wil koste wat het kost Assad omverwerpen, ook al moet het land dan in vuur en bloed verder ten onder gaan. En wat moet er in de plaats komen ? De democratie ! Zoals in Irak ? Zoals in Afghanistan ? Zoals in Libië ?

Toen zuster Lucia op 3 januari 1944 eindelijk de bovennatuurlijke kracht vond om het derde Geheim neer te schrijven, zoals haar bisschop haar opgedragen had, hoorde ze de echo van een zachte stem die sprak : « *In de tijd : één enkel geloof, één doopsel, één heilige, katholieke en apostolische Kerk. In de eeuwigheid : de Hemel !* » Een duidelijker veroordeling van de MASDU is niet mogelijk.

broeder Bruno van Jezus-Maria

BEROEP OP DE PAUS TEGEN DE PAUS

De prestigieuze Parijse universiteit *Panthéon Sorbonne* organiseerde samen met verschillende Franse rechtsfaculteiten op 30-31 maart 2017 in Sceaux een colloquium over « *De afzetting van een paus vanuit theologisch, canoniek en constitutioneel standpunt.* » Vijftien universitaires volgden elkaar op om dit moeilijk én verrassend onderwerp te behandelen. Na een historisch overzicht focuste het colloquium op de hedendaagse periode, meer bepaald op het geval van Paulus VI. De bijeenkomst was van groot belang omdat twee eminente juristen, Cyrille Dounot (hoogleraar rechtsgeschiedenis aan de universiteit van Clermont-Ferrand) en Olivier Échappé (raadsman aan het Hof van Cassatie) de wet van het stilzwijgen doorbraken door in alle openheid te spreken over het « *Aanklachtenboek tegen paus Paulus VI wegens ketterij, schisma en schandaal* » van onze vader, abbé Georges de Nantes.

BEIDE juristen aarzelden niet om de stichter van de CRC voor te stellen als « *de voornaamste schrijver en denker over deze kwestie, de eerste die ze aangesneden heeft, de meest nauwkeurige in zijn bewijsvoeringen en tegelijkertijd ook de meest volhardende.* »

Onze vader is inderdaad de enige theoloog die een moderne canonieke weg heeft gedefinieerd die

toelaat om een paus die zou afwijken van de juiste katholieke leer af te zetten. Het voorbije colloquium geeft ons de gelegenheid om de studie te hernemen van het ongeziene proces dat hij aanspande daags na het Tweede Vaticaans Concilie, voor de eer van en de liefde tot Jezus, Maria en de Kerk, aangegrepen als hij was door de angst voor de redding van zovele zielen.

I. DE STRIJD VAN EEN ZOON TEGEN ZIJN VADER

« *De H. Kerk heeft mij tot het priesterschap geroepen en mij gewijd op 27 maart 1948, om actief deel te nemen aan het dienstwerk van de leer, de sacramenten en de leiding van de zielen. Ondanks mijn ontelbare zonden, beledigingen en tekortkomingen heb ik nooit opgehouden deze katholieke Kerk,*

de enige die goddelijk is, de enige die heilig is, te bewonderen, lief te hebben en te dienen. Aan haar dank ik alles en aan haar is heel mijn leven voorgoed gewijd.

« *Gedurende het eerste deel van mijn priesterleven ben ik op mijn weg heel wat obstakels en contradicties tegengekomen: die van het vlees, van de wereld en van de duivel, wat normaal is. Ik heb gevochten en geleden voor het geloof, zonder me te verbazen over de dwalingen en ongeregelheden waarmee ik geconfronteerd werd, zowel in de anderen als bij mezelf* » (Brief aan mijn vrienden nr. 231, juli 1966).

De ongeregelheden in de anderen... Dat waren het progressisme en het modernisme dat de oudere *Missiebroeders van het platteland* (*Frères missionnaires des campagnes*) voor het leven hadden opgelopen en waartegen onze vader de jonge broeders probeerde te beschermen... waardoor hij weggestuurd werd. Het waren ook de avantgardistische liturgie en pastoraal van de parochie van de H. Bruno in Grenoble, waarvan het enige tastbare resultaat de vernietiging was van het dynamische caritatief netwerk dat de vorige pastoor ontwikkeld had "onder Pétain". « *Hun formele afwijzing van de encycliek Humani generis [van Pius XII, uit 1950] leek me niet te verzoenen met het katholiek geloof; ik zei hen dat, maar het werd me niet in dank afgenomen.* » En men verzocht hem om niet meer terug te komen...

Die ongeregelheden waren ook de twijfelachtige connecties tussen de christendemocratie en het communisme, aangeklaagd door abbé de Nantes tijdens een publieke conferentie in 1952. Dat kwam hem te staan op zijn verwijdering uit het bisdom Parijs en het blokkeren van zijn benoeming tot

Abbé de Nantes met de eerste broeders van zijn communiteit bij het *Maison Saint-Joseph* in 1964. Op de achtergrond staat het beeld van Onze-Lieve-Vrouw dat zijn parochianen hem bij zijn gedwongen vertrek geschonken hadden.

hoogleraar theologie aan het grootseminarie van Grenoble. Tenslotte ging het ook om het uitleveren van Frans Algerije aan de islam en de communistische barbaren, waarbij kerkelijke prelaten het op een dramatische manier eens waren met De Gaulle om die Afrikaanse christenheid te verraden. Onze vader klaagde het onrecht aan, waarop hij door de bisschop van Troyes op 11 maart 1963 weggestuurd werd uit de drie plattelandsparochies waarvan hij pastoor was.

TEGENSTAND TEGEN DE HERVORMING

« Toen begon voor mij een tweede etappe. Dwaalingen en ongeregelheden, tenminste toch datgene wat tot dan toe door de Kerk als dusdanig was aangeduid, werden plots voorgesteld als de nieuwe waarheid en het goed van vandaag, in naam van de noodzakelijke Evolutie en op gezag van de kerkelijke autoriteit » (ibid.).

Omdat hij net doorgestuurd was als pastoor, kon hij met aandacht de werkzaamheden van het Concilie volgen, op het moment dat dit de beslissende richting uitging. Onze vader had zich dankzij de Voorzienigheid kunnen voorbereiden op die studie omdat hij in 1950 een grote campagne had geleid tegen het beruchte boek *« Vraie et fausse réforme dans l'Église »* (« Waarachtige en verkeerde hervorming in de Kerk ») van de dominicaan Yves Congar... dat het charter van Vaticanum II zou worden. Tussen 1959 en 1963 had Georges de Nantes bovendien een theologische studie over het progressisme gepubliceerd onder de titel *« Het mysterie van de Kerk en de antichrist »*.

De eerste zitting van het Concilie had de toekomst nog niet voorgoed belast, maar ze had blijk gegeven van een betreurenswaardige slechte geest. Tijdens de tweede zitting greep plaats wat pater Congar *« een Oktoberrevolutie »* noemde, bij de fameuze oriënterende stemmingen. Alles was nu mogelijk. *« De derde zitting zag de reformistische stortvloed die de dogma's en structuren van de Kerk aan het wankelen bracht »* (CRC nr. 110, oktober 1976). Alles ging met een sneltreinvaart. *« En de vierde zitting bracht de verbrijzeling van de traditionalistische oppositie en een compleet liberaal laat-maar-gaan »* (ibid.). Abbé de Nantes, die inzag wat er gebeurde, formuleerde de ene aanklacht na de andere tegen de ketterij die zich zonder schroom in de conciliaire aula installeerde: *« een joods-maçonniek project, de instelling van een wereldwijde religieuze organisatie waarvan al de geestelijke energie moet ten dienste gesteld worden van een "nieuwe, nog te construeren wereld", op de puinhopen van de huidige, in het teken van de eredienst van de Mens – de Masdu, "Mouvement d'Animation Spirituelle de la Démocratie Universelle" ("Beweging voor Geestelijke Animatie van de Wereldwijde Democratie") »* (Brief aan mijn vrienden nr. 231, juli 1966).

OPPOSITIE TEGEN DE PAUS

Parallel met zijn tegenstand tegen het Concilie moest onze vader *« de strijd van een zoon tegen*

zijn Vader, van een priester tegen de Paus » aanvaatten (CRC nr. 82, augustus 1974). Na de uitverkiezing van kardinaal Montini tot Opperherder behield abbé de Nantes een jaar lang al zijn vertrouwen in Paulus VI. Maar de encycliek *Ecclesiam suam* (6 augustus 1964) dwong hem om vast te stellen dat de H. Vader persoonlijk akkoord ging met het beginsel zelf van Congars hervorming. Klaar en duidelijk bleek dat de verdachte en zelfs absurde theorieën die zich verspreidden in de schoot van de meerderheid van de concilievaders en tenslotte in de *Acta* van Vaticanum II terecht kwamen, ook die van de paus waren.

Onze vader moest toen zijn lezers verwittigen dat een paus kan tekortschieten in zijn plicht van opperste herder en leraar. Hij legde in detail het trieste voorbeeld van paus Honorius uit (*Brief aan mijn vrienden* nr. 188, november 1964). Onder de pen van abbé de Nantes was dit een eerste stap die hem uiteindelijk zou brengen van kritiek op de paus tot oppositie en zelfs een proces tegen de paus.

Eén jaar na de sluiting van het Concilie was onze vader al in staat om de balans op te maken van een dwaas jaar waarin alle mogelijke ongeregelheden zegevierden in een Kerk die meegesleurd werd door haar hersenschim van de Masdu. Op 6 januari 1967 schreef hij in zijn *Brief aan mijn vrienden* nr. 240: *« Voor de eerste keer in tien jaar valt mijn pen uit mijn hand. Ik sta op het punt om alle stukken van het dossier die dat rampzalig bilan illustreren op tafel te leggen. Ze tonen de realiteit van het verval aan, ze leveren het bewijs van het globaal karakter van de stroomversnelling waardoor de Kerk meegesleurd wordt. »* Het besluit kan alleen maar zijn: *« Er bestaat een akkoord tussen het hogere verantwoordelijk Gezag en de ondergeschikte uitvoerders van de hervorming "voor de schepping van een nieuwe Kerk ten dienste van een nieuwe wereld". »*

Het hogere verantwoordelijk Gezag binnen de Kerk kan alleen maar de paus zelf zijn, Paulus VI. Met dat uitgangspunt voor ogen neemt abbé de Nantes de beslissing om in het publiek de hervorming van Vaticanum II aan te klagen als een tweede Reformatie, *« met de bedoeling alle welmenende mensen aan te moedigen om een Contrareformatie van de twintigste eeuw te voeren. »*

Voor die strijd hanteert hij twee regels. De eerste is dat hij en de vrienden die hem willen volgen nooit mogen doen of zij alléén de Kerk vormen, *« terwijl ze de post-conciliaire gereformeerde Kerk als schismatiek en ketters zouden verwerpen. »* De tweede regel is dat ze binnen de Kerk *« het sluipende schisma, de parasiterende ketterij, de onaanvaardbare nieuwlichterijen die haar goddelijke zuiverheid besmetten »* moeten bekampen.

DE BRIEF AAN PAULUS VI

Abbé de Nantes neemt zich vervolgens voor om zich persoonlijk te richten *« tot de H. Vader als Opperherder van de Kerk en tot onze hoogwaardige Bisschoppen, wettige herders van onze bisdommen, om van hun onfeilbaar leergezag de oplossing te vragen en te verkrijgen voor twijfels die onverdraaglijk*

zijn geworden » (ibid.). En hij vervolgt : « Het is omdat wij geloven in de Kerk dat wij in haar schoot blijven en met open vizier vechten tegen de afvalligen. Het is omdat ik geloof in de onwankelbaarheid van de apostolische Stoel dat ik me ga richten tot de Opperherder om hem met aandrang te vragen een einde te maken aan de post-conciliaire revolutie » (Brief aan mijn vrienden nr. 250, 25 augustus 1967).

Op 11 oktober van dat jaar stuurt onze vader dan een « *Brief aan Zijne Heiligheid Paus Paulus VI* » die begint met de woorden : « **de hoogmoed van de hervormers** ». Het is de heldere en gedetailleerde doorlichting van het ongeziene en dwaze project tot hervorming van de Kerk, de centrale idee van het Tweede Vaticaans Concilie én van het pontificaat van Paulus VI.

Abbé de Nantes verliest zijn geloof in de Kerk niet en verwacht van het opperste leergezag de heropleving ervan. Maar in afwachting verwittigt hij de paus plechtig dat hijzelf en zijn volgelingen zich zullen afzijdig houden van een hervorming die « *satanisch is in haar essentie en goddeloos in haar uitingen en wetten. Wij zullen zo goed mogelijk, volgens het onfeilbaar criterium van de Traditie, een onderscheid maken tussen enerzijds uw gewoon, katholiek leergezag om ons daaraan te onderwerpen en anderzijds datgene wat alleen maar onterecht toegeëigend gezag is met het oog op de Hervorming van de Kerk, wat wij altijd als van nul en generlei waarde zullen beschouwen* » (CRC nr. 2, november 1967).

Een maand later publiceert de stichter van de CRC een analyse van de encycliek *Populorum progressio*, die een programma beschrijft om de wereld om te vormen, het lot van de mensen te verbeteren en de universele vrede te realiseren met behulp van alle godsdiensten en ideologieën. Deze analyse stelt zonder omwegen de dramatische vraag van de trouw van de paus aan het katholiek geloof. Onze vader citeert daarom lange uittreksels uit het werk « *De Kerk van het mens geworden Woord* » van kardinaal Journet, waarin deze theoloog handelt over het recht van de gelovigen om de paus aan te klagen voor ketterij of schisma en zelfs om zijn afzetting te vragen (CRC nr. 3, december 1967).

DE ENIGE ECHTE OPLOSSING

« *De goede katholieken worden in de tang genomen door twee verleidingen waartegen zij zich moeten verzetten. Ofwel alles aanvaarden, de chaos en het bederf van de eredienst van het geloof en van de zeden, allemaal bevolen of toegelaten door een eensgezinde hiërarchie waarvan de Paus het hoofd is... Of alles in zijn totaliteit verwerpen, omdat het werkelijk te dwaas en te triest is en teveel kwaad doet, door een Kerk te verlaten*

10 april 1973 : abbé de Nantes, vergezeld door zijn broeders en een groep vertegenwoordigers van de *Liga voor katholieke Contrareformatie*, brengt zijn « *Aanklachtenboek* » tegen paus Paulus VI naar Rome.

die hen uitdaagt tot rebellie en die openlijk hun vertrek wenst. Deze beide gemakkelijke oplossingen, té gemakkelijke oplossingen, zijn zondig. Men verlaat de Kerk van Jezus Christus niet ! Men sluit zich niet aan bij de modernistische Hervorming of bij de progressistische Revolutie ! Wat is dan wel de oplossing ? De oplossing is de Hervorming weigeren en tegelijkertijd in de Kerk blijven. Maar er bestaat geen middel om de huidige Reformatie te scheiden van de Kerk die haar oplegt, tenzij...

« *... tenzij door de persoon zelf van de Paus aan te vallen : hij en hij alleen staat op het scharnierpunt van beide werelden, van de orde en van de wanorde, van de Traditie en van de ondermijning, van het Werk van Christus en van de drijfverijen van Belial. Men kan niet ongehoorzaam zijn aan een modernistische pastoor door zijn eigen gezag of zijn individueel geweten in te roepen : men moet verwijzen naar het geloof van de Kerk dat gestalte krijgt in de bisschop. Maar als de bisschop zijn ketterse ondergeschikte verdedigt, dan moet men het geloof en de discipline van de Roomse Kerk inroepen die geïncarneerd worden door de Paus en dus een beroep doen op Rome. Wát echter als de Paus onze ongerustheid en onze verontwaardiging misprijst ? Wát als zijn wil de vernietigers van de Kerk en de moordenaars van het geloof ondersteunt ?*

« *Als dat werkelijk de wil van de Paus zou zijn, van de echte Plaatsvervanger van Jezus Christus, dan is God tegen God en is het gedaan met ons geloof. Er blijft echter nog een laatste mogelijkheid die alles verklaart : dat het gaat om de wil van een... afvallige Paus. En de enige manier om uit die onleefbare twijfel te geraken, is de Paus ertoe uitdagen om kleur te bekennen. Want als de Opperherder, als zijn steun aan alle vormen van ondermijning het voorwerp uitmaken van een terechte veroordeling,*

dan vindt ons geloof zijn zekerheid terug. Die zekerheid steunt op de onfeilbare, onsterfelijke Kerk, die in haarzelf de noodzakelijke energie vindt om de afvalligen die haar in het verderf storten uit te sluiten » (CRC nr. 38, november 1970).

Hoe moet men echter tewerk gaan om de paus af te zetten? Het diner-debat georganiseerd door de *Unie van onafhankelijke intellectuelen* op 30 januari 1970 gaf de theoloog van de katholieke Contrareformatie de gelegenheid om een stand van zaken

op te maken over deze netelige kwestie. « *Maar de paus is onfeilbaar!* » wierp een toehoorder hem plots voor de voeten. En inderdaad lijkt het privilege van de bijstand van de H. Geest, waarvan de paus geniet, op het eerste gezicht een niet te overwinnen obstakel voor zijn verwijdering van de Stoel van Petrus. Abbé de Nantes zal evenwel aantonen dat die pauselijke onfeilbaarheid de mogelijke afzetting van de paus helemaal niet verhindert, maar dat zij er integendeel de sleutel toe is.

II. DE PAUSELIJKE ONFEILBAARHEID, SLEUTEL TOT DE AFZETTING VAN EEN PAUS

KAN EEN PAUS KETTERS ZIJN?

Deze vraag heeft rechtstreeks betrekking op de macht om te onderrichten van de opvolger van de H. Petrus. Het is noodzakelijk om een bepaald onderscheid door te voeren.

Het onderricht van een privépersoon, of hij nu bisschop of paus is, blijft feilbaar. Zelfs bekleed met de hoogste waardigheden behouden deze personen een welbepaalde vrijheid om te onderwijzen onder hun eigen verantwoordelijkheid, als "privétheologen". Het gaat dan om theorieën en meningen die hen eigen zijn en die slechts waard zijn wat hun intrinsieke bewijskracht waard is. Het is van belang dat dit onderricht niet verward kan worden met het leergezag. Daartegenover staat het feit dat de Kerk in haar eenstemmig geloof onfeilbaar is. Wat alle gelovigen van de Kerk samen en unaniem geloven als van goddelijke openbaring is onfeilbaar waar.

Het gewoon leergezag van zijn kant is « *de echo van de eenstemmige Traditie van de Kerk* ». Het is enkel onder bepaalde voorwaarden onfeilbaar. « *Als de Paus of een bisschop of zelfs een pastoor onderwijst wat de Kerk altijd en overal voor zeker gehouden heeft, dan spreekt hij op noodzakelijke en onfeilbare wijze de waarheid. In die zin zou het nauwelijks overdreven zijn te zeggen dat alle gelovigen onfeilbaar zijn... maar onder de strikte voorwaarde (die soms moeilijk te bepalen is) dat wij herhalen wat wijzelf van de Kerk geleerd hebben.* »

« *Als het omgekeerd echter voorvalt dat de Paus of de bisschoppen een bepaalde nieuwigheid of een bediscussieerbare opinie uiten, dan kan die leer niet beschouwd worden als gedekt door het gewoon leergezag – zelfs niet als het gaat om hun "authentiek" onderricht, dat zij geven vanuit hun ambt, met het gezag van hun rang. Dat is de grote zwakte van het gewoon leergezag: het is niet door een duidelijke en onbetwistbare grens gescheiden van het rijk van de menselijke meningen.*

« *Men vergist zich dan ook over het gezag van de zgn. "pastorale" constituties of de decreten en verklaringen van Vaticanum II: ze zijn uiteraard "authentiek", maar ontdaan van elk traditioneel en universeel karakter. Heel dat samenraapsel van nieuwlichterijen kan zich niet beroepen op het gezag van de Traditie, het komt dus niet voort uit het ge-*

woon leergezag en het is slechts waard wat zij die het in mekaar gestoken hebben waard zijn » (CRC nr. 69, juni 1973).

WAT IS EIGENLIJK DE ONFEILBAARHEID?

We moeten nu nog het buitengewoon, plechtig leergezag bespreken, dat uit zichzelf strikt en volledig onfeilbaar is. « *En dat is ook een noodzaak voor de Kerk. Als het voorkomt dat de Traditie over een bepaald punt van de leer niet helder is en niet eenstemmig, als een gemeenschappelijk geloofspunt plotseling door sommigen betwist wordt of zelfs verworpen, dan is het aan hen die alle macht hebben om de schat van de Openbaring te bewaren en te verdedigen om het conflict te ontwarren en de kwestie definitief te beslechten door een onbetwistbare verkondiging van de Waarheid. Voor zo'n beslissingen is hen de bijstand van de H. Geest beloofd. We spreken over de plechtige onfeilbaarheid van de Paus en een uitspraak "ex cathedra".*

« *Een dergelijk charisma is verbazingwekkend. Het maakt van de mens als het ware een God, in de zekerheid dat hij in de absolute waarheid is! Nochtans is het een van onze geloofswaarheden, die altijd al op die manier beleefd werd en die afgekondigd werd op het Eerste Vaticaans Concilie [1869-1870]. Dat beroep op een principiële onfeilbaarheid is de ultieme oplossing voor leerstellige crises die de Kerk doormaakt. Want in die omstandigheden zijn er geen andere oplossingen dan te geloven zonder nog verder te onderzoeken of te discussiëren, vermits "Rome gesproken heeft", vermits de Paus "ex cathedra" gesproken heeft, vermits het Concilie een dogmatische constitutie vergezeld van banvloeken (anathema's) afgekondigd heeft » (ibid.).*

De tekst van het Eerste Vaticaans Concilie zegt duidelijk: « *De H. Geest is niet beloofd aan de opvolgers van Petrus om een nieuwe doctrine af te kondigen, maar wel opdat zij met goddelijke bijstand de openbaringen overgeleverd door de apostelen, dat wil zeggen de geloofsschat, op heilige wijze zouden bewaren en trouw uiteenzetten.* » Mgr. Fessler, secretaris van datzelfde Concilie, legde met de goedkeuring van Pius IX verder uit dat de paus « *de gave van de onfeilbaarheid enkel bezit in de uitoefening van zijn ambt van opperste geloofsleer-*

Abbé de Nantes in de zaal van de Mutualiteit in Parijs tijdens een van zijn conferenties over « *Morgen: Vaticanum III* » (14 oktober 1971).

bij het onderrichten van de door God geopenbaarde waarheid die noodzakelijk is voor het heil, en **niet** in zaken van discipline of als rechter in kerkelijke zaken en evenmin in de andere functies verbonden met zijn taak van hoofd van de Kerk. Op dezelfde manier mag men in de leerstellige decreten, de dogmatische bullen enz. niet alles wat daar staat zonder onderscheid als voorwerp van onfeilbaarheid beschouwen » (broeder Pascal van het H. Sacrament, Mgr. Freppel, deel 1, pp. 497-498).

HET VOORBEELD VAN VIJF OPPERHERDERS

Het is mogelijk dat « *de herders van de Kerk hun ambt verraden en zichzelf bedriegen uit onwetendheid, of dat zij ons bedriegen en op het verkeerde pad brengen uit kwaadwilligheid* » (CRC nr. 69, juni 1973). Ook de paus? « *Ja, buiten de grenzen van zijn onderricht ex cathedra en zijn gewoon leergezag, wanneer hij ophoudt te herhalen wat de eenstemmige Traditie beschouwt als geopenbaard en wanneer hij dus spreekt als privétheoloog* » (ibid.).

Overigens maakt een canon van het Decreet van Gratianus (ca. 1140) uitdrukkelijk melding van het feit dat een paus zou kunnen afwijken van het geloof en bijgevolg tot ketterij vervallen: « *Geen enkele sterveling mag de stoutmoedigheid hebben om een paus te berispen voor zijn fouten, want hij die over alle mensen moet oordelen kan door niemand geoordeeld worden, tenzij hij terechtgewezen wordt omdat hij afgeweken is van het geloof.* » Abbé de Nantes onderstreepte het: zelfs Vaticanum I, dat tegelijkertijd het dogma én de limieten van de pauselijke onfeilbaarheid afgekondigd heeft, « *verklaarde met grote stelligheid dat de Paus buiten deze voorwaarden in staat bleef tot dwaling en dus niet blindelings mocht gevolgd worden* » (ibid.).

De theoloog van de CRC stipte aan dat « *verschillende Pausen verzeild zijn in dwaling op het vlak*

van het geloof en zich daarin vastgebeten hebben, tot de veroordeling toe van hen die de rechtzinnige leer verdedigden. » Er zijn meer bepaald vijf pausen geweest die « *gedurende een korte periode van hun pontificaat tekortgeschoten zijn inzake de zuiverheid en de integriteit van het geloof, of beter wat de vastberadenheid van hun leergezag betreft. Het ging telkens om een bijzonder en onduidelijk punt en ze deden het vaak meer uit diplomatie en verlangen naar verzoening dan omdat ze een formele ketterij aanhingen. Op een geheel van 263 pausen en bijna twintig eeuwen geschiedenis stelt dat niets voor! Of juist voldoende om te bewijzen dat het inderdaad mogelijk is...* » (ibid.).

Besluit van onze vader: de situatie van een ketterse paus is hoogst onwaarschijnlijk. Het is de laatste hypothese die men zich kan inbeelden als alle andere veronderstellingen onvoldoende zijn gebleken. « *En toch, als er geen andere oplossing overblijft, als alle bewijzen verzameld zijn en in dezelfde richting wijzen, dan wordt het geloof niet geschokt, sterft de hoop niet en wordt de naastenliefde niet verwond als men zegt: onze Paus is kettters* » (ibid.).

« PAPA HÆRETICUS DEPOSITUS EST »

De theologen stellen twee oplossingen voor, onze vader een derde, zoals professor Dounot het op het colloquium van Sceaux duidelijk onderstreept heeft.

« *Een ketterse paus is automatisch afgezet.* » Deze oplossing is die van de H. Robertus Bellarminus (1542-1621), kerkleraar in de tijd van de Contrareformatie. « *Vermits de ketterij een geestelijke dood betekent, een in de steek laten van de Kerk, is elke Paus die in ketterij vervalt geestelijk dood en ipso facto afgesneden van de Kerk. Door het feit zelf is hij afgezet; door eigen toedoen heeft hij opgehouden de apostolische Stoel te bekleden* » (ibid.).

Deze theorie was goed aangepast aan een tijd waarin het katholiek geloof voor iedereen duidelijk onderscheiden was van de dwaling. Maar wat Bellarminus niet kon voorzien was « *dat er een tijd zou komen dat het evolutionisme en het subjectivisme hun duisternis in de geesten zouden verspreiden, in die mate dat het onmiddellijk lokaliseren van de ketterij onmogelijk zou worden, zeker in de privéleer van een Paus. Als wij deze oplossing in de huidige verwarring [...] zouden toelaten, dan zou gelijk wie volgens zijn persoonlijke ingeving de Paus tot ketter kunnen verklaren en besluiten dat er dus geen Paus meer is* » (CRC nr. 30, maart 1970).

Naar het oordeel van de theoloog van de Katholieke Contrareformatie in de twintigste eeuw is de oplossing van Bellarminus bijgevolg niet werkbaar.

« PAPA HÆRETICUS DEPONENDUS EST »

Een tweede oplossing is die van de dominicaanse godgeleerde kardinaal Cajetan van (1468-1534) en andere theologen: « *Een ketterse paus moet afgezet worden.* » Zij houdt twee belangrijke consequenties in: « *Als het gebeurt dat een Paus kettters is, dan moet er overgegaan worden tot zijn afzetting opdat*

hij zou ophouden Paus te zijn. En ook dit : hij die de Paus van ketterij beschuldigt, mag zich daartoe niet beperken, maar moet het juridisch proces van de afzetting doen opstarten ; hij kan immers zijn persoonlijk oordeel niet verheffen tot een beslissing die universeel en onmiddellijk kan uitgevoerd worden » (CRC nr. 69, juni 1973).

Het is zeker een wijze oplossing, die echter andere vragen oproept, in het bijzonder : wie zal de paus oordelen ? Het antwoord van Cajetanus ontgoochelt. Volgens hem is het niet de Kerk die over de ketterse paus oordeelt ; zij moet er zich tevreden mee stellen hem aan te wijzen bij de Opperste Rechter die God zelf is. « *Men ziet niet goed waar Cajetanus naartoe wil* », luidt het commentaar van abbé de Nantes. « *Wat wij ervan onthouden is de gedachte dat het kerkelijk tribunaal in een dergelijk proces enkel de bevoegdheid heeft om de zaak in te leiden, niet om een oordeel uit te spreken* » (ibid.).

Onze vader geeft de sleutel voor de moeilijkheid die Cajetanus niet kon oplossen... wat begrijpelijk was : de oplossing veronderstelt immers dat de pauselijke onfeilbaarheid gedefinieerd is en dat was in de 16de eeuw nog niet gebeurd.

DE OPLOSSING VAN ABBÉ DE NANTES

« *Op de beslissende vraag wie er, wanneer het proces van een ketterse, schismatieke en schandaal verwekkende Paus ingeleid is, uiteindelijk een beslissing zal nemen, heeft alleen het Eerste Concilie van het Vaticaan een realistisch antwoord gegeven. Wie zal de Paus oordelen ? Wel, de Paus zelf, in zijn onfeilbaar leerstellig leergezag !* » (ibid.).

Wie kan er een aanklacht indienen ? Gelijk welke christen, zegt onze vader, maar die persoon moet wel lid zijn van de H. Kerk.

Voor welk tribunaal ? « *Het enige waarachtige tribunaal van het geloof is de Kerk, omwille van haar gezag als Bruid van de Heer. Haar bevoegdheid is universeel, haar oordelen zijn onfeilbaar. De gelovige Kerk behoudt haar geloof en blijft in haar "sensus fidei", haar onfeilbaar aanvoelen van de waarheid, door de onafgebroken steun van de onderwijzende Kerk. De inleiding van het proces moet dus gebeuren vóór de ganse Kerk, ofwel door representatieve leden van de hiërarchie, ofwel door een tribunaal van theologen die gewoon moeten uitmaken of het pauselijke onderricht conform of tegengesteld is aan het katholiek geloof en de traditie van de Kerk ; een onfeilbare uitspraak behoort echter niet tot de bevoegdheid van die representatieve leden of dat tribunaal.* »

« *Het komt de Paus toe om het tribunaal samen te stellen dat belast is met het inleiden, in alle vrijheid en onpartijdigheid, van de zaak. Het lijkt me dat het de voorkeur verdient om de leden te kiezen onder gewone theologen eerder dan onder bisschoppen en kardinalen, die dan immers in de verleiding zouden kunnen komen om zichzelf tot Concilie te verklaren, zich een superioriteit over de Paus toe te*

eigenen en te beweren de competentie te hebben om hem te oordelen en te veroordelen » (ibid.).

Wie zal de opperste rechter zijn ? De paus die *ex cathedra* spreekt. « *De onfeilbare Paus zal dus zonder beroepsmogelijkheid oordelen over de feilbare Paus. Hij alleen kan zo rechter én beklagde zijn in zijn eigen zaak.* »

Wat zijn de te verwachten uitkomsten van zo'n proces ? Abbé de Nantes somt er drie op.

Eerste mogelijkheid : een nieuwe geloofsdefinitie. De paus wijst de aanklager af en hernieuwt, maar nu in de plechtige vorm, het betwiste onderricht dat hij tot dan toe enkel in de zgn. authentieke vorm gegeven heeft. Daarop rest er de tegenstander en zijn volgelingen enkel zich te onderwerpen, om niet geëxcommuniceerd te worden.

Tweede mogelijkheid : de paus trekt zijn dwaling terug. « *Wanneer de Paus na een ernstige dwaling voor het alternatief wordt gesteld om ofwel het onveranderlijk katholiek geloof te belijden en dus zijn dwaling te erkennen, ofwel het geloof te verloochenen en hardnekkig vast te houden aan zijn eigen theorie, dan is het mogelijk, zelfs meer dan mogelijk, dat de Paus zijn dwaling intrekt. De vijf ketterse Opperherders die de geschiedenis telt, hebben hun dwaling allemaal ingetrokken.*

« *Men moet vastberaden optreden tegen een ketterse Paus, maar tegelijkertijd moet men ook voor hem en voor de Kerk bidden. Want een proces tegen de Paus wegens ketterij, schisma en schandaal kan eindigen, tot meerdere glorie van God en in het grootste belang van de Kerk, met een daad van intrekking door de Paus, subliem voorbeeld van nederigheid en gehoorzaamheid aan God* » (ibid.).

Derde mogelijkheid : de paus kan weigeren om op de aanklager te antwoorden en de knoop van de discussie door te hakken. « *In dat geval moet de Kerk van Rome vaststellen dat er sprake is van weigering, van plichtsverzaking : de Paus weigert zijn opperste ambt te vervullen !* » De canonieke conclusie van zo'n verzaking aan de plicht van Opperherder kan enkel de afzetting van de paus zijn. « *De Kerk van Rome zal in dat geval verklaren dat de apostolische Stoel vacant is en zal een nieuw conclaaf bijeenroepen om een opvolger te verkiezen* » (ibid.).

* * *

Uiteindelijk zou er niemand naar voren treden om een dergelijk proces tegen paus Paulus VI in gang te zetten. Abbé de Nantes, die sedert het einde van het Concilie de enige was om de strijd van een katholieke Contrareformatie te voeren, zou dus geheel alleen, als eenvoudige priester, dit kruis op zich nemen – een verpletterend zwaar kruis. Het zou in zijn eigen woorden « *de grote affaire* » van zijn leven worden, de zaak van een zoon die opstaat tegen zijn vader, de regerende paus, om hem te beschuldigen van ketterij, schisma en schandaal met het oog op zijn afzetting...

broeder Pierre-Julien van de Goddelijke Maria

RODE TERREUR EN WIT VERZET

HET FALEN VAN DE RUSSISCHE CONTRAREVOLUTIE

« Ons zondig land is rijp voor de grote pest en de grote hongersnood. Het bloed zal vloeien in stromen. »

Maximov, *De witte admiraal*

In de Franse CRC van augustus-september 1989 schreef abbé Georges de Nantes een lovende bespreking van de toen net verschenen Franse vertaling van de roman *DE WITTE ADMIRAAL* (*L'Amiral Blanc*) door de Russische schrijver Vladimir Maximov (1930-1995). Hoofdfiguur is admiraal Aleksandr Koltsjak, een van de militaire leiders van de Witten tijdens de Russische burgeroorlog.

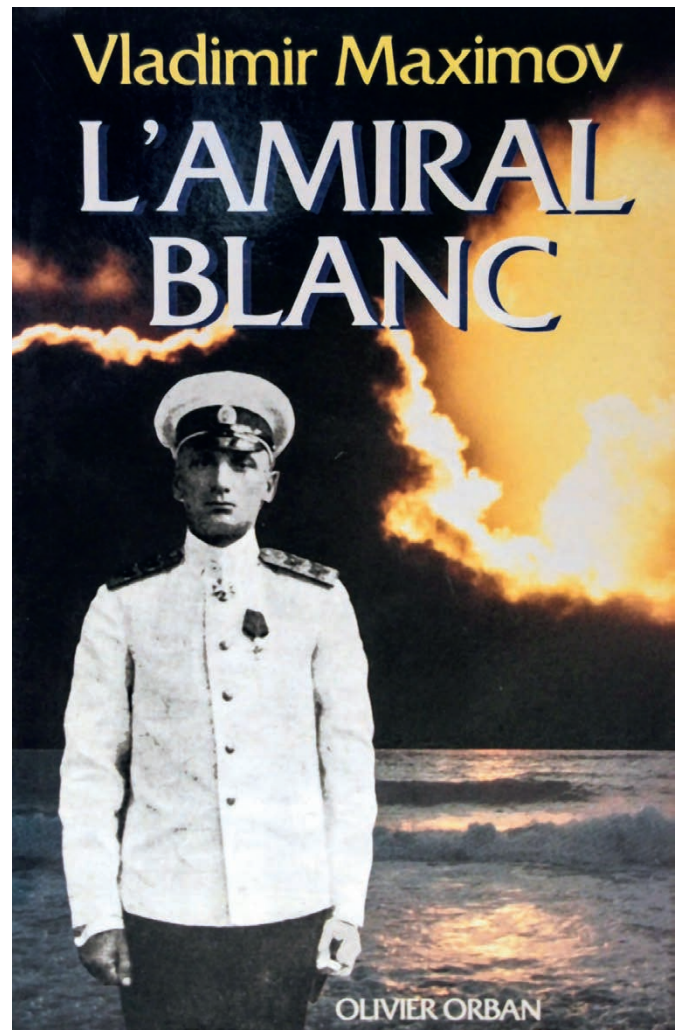
Maximov schreef sterk religieus geïnspireerde boeken, waardoor hij in 1973 uit de Russische schrijversbond werd gezet en emigreerde naar Frankrijk. Over *DE WITTE ADMIRAAL* schreef de theoloog van de katholieke Contrareformatie: « *Het is een machtig, schitterend en fascinerend boek. Het antwoordt door de verhaalde feiten op de visioenen van Dostoevski in zijn profetische boeken: Misdaad en straf, De gebroeders Karamazov, Demonen. Het interpreteert de bolsjewistische Revolutie op een apocalyptische manier, zoals zijn voorganger ze vijftig jaar van tevoren voorspeld had en zoals Solovjov ze gezien had* » (p. 1).

De Russische burgeroorlog was een bloedige krachtmeting die uitbrak na de Oktoberrevolutie van 1917 en voortduurde tot 1922. Het bolsjewistische Rode Leger streed tegen de Witten, de contrarevolutionaire troepen die geleid werden door o.m. Denikin, Wrangel en Koltsjak. Het conflict maakte miljoenen slachtoffers en eindigde met de nederlaag van de Witte Legers.

De lectuur van de roman bracht abbé de Nantes tot de belangrijke vraag: « *Zal de contrarevolutie dan blijkbaar altijd en overal verslagen worden? Heeft zij, in zichzelf, een structurele oorzaak die tot de nederlaag leidt? Draagt zij op haar voorhoofd de vervloeking van de Heer?* » (p. 11). Een kwellende vraag, want misschien geldt de « vloek » die op elke contrarevolutie lijkt te rusten – er zijn in de geschiedenis wel enkele uitzonderingen geweest, maar « *zij dienen eerder als bevestiging van de regel* » – ook voor elke poging tot contrareformatie?

« *Dit boek heeft mij aan het denken gezet. Ik heb geleerd wat de voornaamste oorzaak is van de ontmoedigende stilstand – en dan mogen we ons nog gelukkig prijzen dat het een stilstand is en geen ontbinding, nederlaag en definitieve verdwijning!* – van onze kruistochten voor contrarevolutie in Frankrijk en contrareformatie in de Kerk. Ik bedoel het volgende:

« *Al die tijden van revolutie, van 1789 tot mei 1968, of van religieuze hervorming, van 1517 [Luther] tot 1965 [Vaticanium II], waren tijden van opstand van de menselijke hoogmoed tegen het wettig gezag, dat zijn bestaan en optreden put uit God en meer*

precies uit Christus-Koning. Op het ogenblik dat de revolutionaire leiders hun ondermijnende rebellie beginnen, doen ze dat in naam van de Vrijheid. Maar om de triomf ervan te verzekeren, eisen ze die Vrijheid volledig voor zichzelf op, concentreren haar in hun eigen handen: Totalitarisme. Zij die daarna opstaan om zich daartegen te verzetten, hebben niet meer de gewijde legitimiteit van de omvergeworpen monarchie; ze verzamelen rondom zich een groot deel van het volk waarvan de individuele leden allemaal in meer of mindere mate aangestoken zijn door de hoogmoed, die het tijdperk kenmerkt en zich als een ziektekiem overal verspreidt. En het resultaat is Anarchie... » (p. 11).

Laten we meer in detail bekijken hoe deze analyse van abbé de Nantes inderdaad haar juistheid bewijst in het verloop van de historische gebeurtenissen in het Rusland van Lenin en Koltsjak.

Als leidraad nemen we de recent gepubliceerde alomvattende studie van de burgeroorlog door Alexandre Jevakhoff: *LA GUERRE CIVILE RUSSE, 1917-*

1922 (Parijs, Perrin, 2017) : een kanjer van 688 blz. Ter aanvulling dient het boek dat Dimitri Volkogonov schreef op basis van de geheime sovjet-archieven die beschikbaar werden na de val van de USSR : *LE VRAI LÉNINE D'APRÈS LES ARCHIVES SECRÈTES SOVIÉTIQUES* (Parijs, Robert Laffont, 1995).

VAN FEBRUARI TOT OKTOBER

In ons artikel over de Russische Februarirevolutie van 1917 schreven we : « Kerenski en consoorten maakten de historische fout om een robuust bouwsel », de eeuwenoude autocratie van de tsaren, « te vervangen door iets wat slechts een kaartenhuis bleek te zijn » (*HU IS VERREZEN !* nr. 86, maart-april 2017, p. 10).

De omverwerping van de tsaar was het resultaat van een samenzwering waarbij de liberale bourgeoisie, de legertop en de Doema de handen in elkaar sloegen. Met de zegen van de hiërarchie van de Russisch-orthodoxe Kerk :

« De aartsbisschop van Tver verheugde zich te zien *“hoe de volksofstand tegen de oude en inefficiënte bestuursorde, die Rusland tot de rand van de afgrond heeft gebracht in deze moeilijke jaren van de wereldoorlog, zich zonder veel slachtoffers heeft voltrokken en hoe Rusland met veel gemak het nieuwe regeerregime heeft aangenomen.”* De bisschop van Ribinsk verkondigde : *“De regering van Nicolaas II was voor Rusland en het Russische volk een zwaar kruis om te dragen.”* En de bisschop van Kostroma : *“Een schouderstoot van het gewone volk volstond om de eeuwenoude boeien te doen afvallen en alle obstakels op de weg naar de vrijheid te doen verdwijnen”* » (Jevakhoff p. 80).

Het « gewone volk » heeft met de coup van februari niets te maken. De “elite” heeft haar slag thuisgehaald en is buitengewoon trots op haar prestatie : Rusland kan nu de vergelijking doorstaan met de westerse democratieën, de moderniteit heeft gezegevierd. In de plaats van de tsaar, vertegenwoordiger van God op Russische grond, is de Voorlopige regering gekomen. Haar enige instrument om te overtuigen is « *het levende woord* », aldus Aleksandr Kerenski, de man die de lakens uitdeelt, « een demagoog, een permanent acteur, iemand die niet in staat is om gelijk welk persoonlijk idee uit te drukken » (p. 101). Rusland wordt geregeerd door de grootspraak en de verbale pirouettes van een advocaat die lid is van de vrijmetselarij, net zoals veel kopstukken van het nieuwe bewind (p. 98). Wat hem in het zadel houdt, is niet alleen de blinde verering van de “elite”, maar ook de onvoorwaardelijke steun van de Geallieerden : Kerenski wil de voortzetting van de Wereldoorlog tegen elke prijs.

De Duitsers hebben echter een monsterachtig plan bedacht om de situatie in hun voordeel te doen omslaan. Ze zetten de partij van de bolsjewie-

ken in om de Voorlopige regering in Petrograd ten val te brengen, zodat ze daarna met Lenin en zijn kompanen een afzonderlijke vrede kunnen regelen.

Al « in juli 1915 had von Jugow van het Duitse ministerie van Buitenlandse Zaken aan de schatkist gevraagd vijf miljoen mark over te maken om de revolutionaire propaganda in Rusland op te drijven. Het lijkt redelijk om te besluiten dat het “Duitse geld” in 1915 actief voor de bolsjewieken begon te werken. [...] De enorme toename van de bolsjewistische publicaties na de Februarirevolutie is niet de vrucht van toeval. In juli 1917 publiceerde de partij 41 kranten, goed voor 320.000 exemplaren per dag. Dagelijks werden er van de *Pravda* [de partijkrant] alleen al 90.000 exemplaren gedrukt » (Volkogonov pp. 135-136). De boodschap die er in Rusland ingehamerd werd, was klaar en duidelijk : de oorlog moet eindigen !

In de lente van dat jaar besluit het Duitse opperbevel dat de tijd rijp is om Lenin en zijn kliek ter plaatse te brengen, in de Russische hoofdstad zelf waar Kerenski de gebeurtenissen niet meer onder controle heeft. Op 27 maart (oude stijl) vertrekt uit Zwitserland een speciale trein met aan boord een dertigtal Russische revolutionairen. Alle voorzorgsmaatregelen zijn genomen : « extraterritorialiteit van de wagons, afwezigheid van welke controle ook van passagiers en bagage, zo weinig mogelijk haltes onderweg, verbod aan de reizigers om hun wagon te verlaten of contact te hebben met de Duitsers. Aan de Duitse pers wordt verboden om over de reis te schrijven » (Jevakhoff p. 120). De “verzegelde trein” rijdt dwars door het Duitse rijk richting Stockholm ; van daaruit gaat het naar de Fins-Russische grens. Rusland wordt als het ware geïnjecteerd met een dodelijke bacil – een « misdaad tegen het mensdom waarvoor Duitsland later zwaar zal betalen » (abbé de Nantes).

Op 3 april komt Lenin in Petrograd aan. « *Alle macht aan de boeren ! Alle macht aan de sovjets !* » En vooral : « *Vrede met Duitsland !* » De Voorlopige regering laat begaan, in naam van de Vrijheid, en tekent daarmee haar eigen doodvonnis.

DE HOGEPRIESTERS VAN DE TERREUR

De roemruchte Oktoberrevolutie was in de praktijk slechts een ordinaire staatsgreep, gepleegd door de bolsjewistische partij en haar stoottroepen : het garnizoen van Petrograd en vijfduizend matrozen uit het fort van Kronstadt. Het brein van de hele operatie is Lev Trotski.

In de nacht van 24 op 25 oktober bezetten de coupleggers de treinstations, de elektriciteitscentrale, de telegraafkantoren en de bruggen over de Neva. De Voorlopige regering heeft zich verschanst in het Winterpaleis – zonder Kerenski, die de hoofdstad verlaten heeft in een wanhopige poging om militaire steun te zoeken. Enkele uren later is het paleis in

Een affiche uit 1919 die onder de titel « Voor het ene Rusland » weergeeft hoe de Witten hun strijd zagen: een gevecht op leven en dood met de draak van het bolsjewisme.

handen van de bolsjewieken. Anders dan de communistische mythe het later zal voorstellen, heeft de fameuze kruiser *Aurora* slechts één schot in de lucht gelost, want de ligging van het schip stond niet toe dat zijn kanonnen het paleis konden viseren. Het kaartenhuis van Februari valt zonder slag of stoot omver.

Lenin installeert zijn nieuwe regering, de Raad van volkscommissarissen. Van een coalitiebewind met andere linkse partijen wil hij niet weten. « Hij kon nu alle abstracte plannen die hij uitgewerkt had in de praktijk beginnen brengen. Rusland werd het proefdomein voor een experiment zonder voorgaande, zowel door de dimensies ervan als door de consequenties » (Volkogonov p. 179).

Op 27 oktober leggen de volkscommissarissen censuur op aan de pers en verbieden de publicatie van kranten van de oppositie; redacteurs worden

gearresteerd, krantenpapier aangeslagen. « Gematigde » bolsjewieken en sociaal-revolutionairen protesteren ontzet en vrezen dat het land op « politieke terreur » afstevent. « Zolang wij de terreur niet gebruiken, zullen wij niets bereiken », is de reactie van Lenin. « Jullie denken toch niet dat wij de overwinnaars zullen zijn als we onze toevlucht niet nemen tot de meest ongenadige revolutionaire terreur? »

In feite begint de burgeroorlog op het moment zelf van de staatsgreep. Lenin en Trotski, ideologen van de dictatuur, propageren het geweld. Iedereen die hen in de weg staat, is per definitie een contrarevolutionair. Uit alles wat Lenin zegt en schrijft, aldus Maximov in *DE WITTE ADMIRAAL*, « borrelt een zodanige fanatieke zekerheid op van gelijk te hebben, een zo demonische passie dat het duidelijk is dat de man in kwestie weet wat hij wil en voor niets zal terugdeinzen om het doel dat hij zich gesteld heeft te bereiken » (p. 27).

Bij elke gelegenheid hamert Lenin op de noodzaak van een schrikbewind. Al op 7 december 1917 beslist de Raad van volkscommissarissen tot de oprichting van een « buitengewone commissie voor de strijd tegen de contrarevolutie » : de *Tsjeka* is geboren. Onder Feliks Dzerzjinski zal zij in korte tijd uitgroeien tot een meedogenloze moordmachine tegen alle « vijanden van de revolutie ». De enige vraag die aan een verdachte gesteld wordt, is tot welke klasse hij behoort. Vanaf januari 1918 is « de doodstraf ter plekke, zonder proces » van kracht. Daarop volgt het oppakken van honderden en weldra duizenden onschuldige « gijzelaars », die midden in de nacht worden gefusilleerd of met hele overzetboten tegelijk in de rivieren verdrinken. Er is

« Een offer aan de Internationale » : de bolsjewistische kopstukken offeren Rusland aan de afgod Karl Marx. Op de bovenste rij van links naar rechts : Kerenski (die zich distantieert, maar de bron van alle ellende is), Oeritski, Sverdlov, Zinovjev, Lenin (als rode hogepriester), Trotski (met het offermes), Kamenev, Radek. Deze propagandaposter van de Witten drukt perfect uit dat de Russische revolutie in wezen een anti-Russische revolutie was.

geen stad of district waar niet al snel plaatselijke secties van de *Tsjeka* beslissen over leven en dood.

Ontelbare onschuldigen sterven op een vreselijke manier. Handelaars die te weinig belastingen betaald hebben, worden op de witgloeiende deksels van kachels gezet. *Koelakken* (welgestelde boeren, de vijand bij uitstek) laat men in waterputten zakken en haalt men net voor het verdrinken weer omhoog, een marteling die herhaald wordt tot de slachtoffers sterven. Vaak hakken tsjekisten gaten in het ijs, waarna klassenvijanden in het vrieswater worden neergelaten en veranderd in "standbeelden van ijs" die men tentoonstelt. In Odessa worden mensen aan planken vastgebonden en langzaam in een oven of een tank vol water geschoven. In Kiev drukt men een kooi met ratten tegen het lichaam van een veroordeelde; de kooi wordt verhit, waarop de panikerende dieren zich een weg vreten doorheen het lichaam van het slachtoffer.

« Geen enkele genade voor de vijanden van het volk, de vijanden van het socialisme, de vijanden van de arbeiders », schrijft Lenin. « Elke zwakte, elke aarzeling, elke gevoeligheid zou een opperste misdaad tegen het socialisme betekenen. De revolutie kan niet slagen zonder het verzet van de uitbuiters te vermorzelen. »

DE EERSTE WEERSTAND

De eerste die het verzet tegen het totalitaire regime probeert te organiseren is generaal **Michail Aleksejev**. Hij was stafchef van het leger onder Nicolaas II, maar net hij had de tsaar verraden door de kaart van de Doema te trekken en de monarch tot abdicatie te forceren. De liberaalgezinde generaal was al vlug ontgoocheld in de Februarirevolutie die hij eerst had gesteund. Aan de vooravond van de bolsjewistische staatsgreep vormt hij een netwerk van officieren en kiest als operatiebasis het Donbekken in het zuiden van Rusland. Hij sluit een alliantie met **Aleksej Kaledin**, de *ataman* (leider) van de Don-Kozakken. Die ijveren voor een verregaande vorm van zelfstandigheid voor hun regio, maar willen strijden voor de redding van Rusland tot de terugkeer van een wettelijk gezag *« dat enkel kan steunen op de wil van het ganse volk »* (Jevakhoff p. 223). Het democratische virus zit bij de vroegste tegenstanders van de Roden...

Bovendien heeft de bolsjewistische propaganda ook aan de Don zijn werk gedaan: *« De jonge Kozakken, zoals zij die terugkeren van het front, hebben van het vechten genoeg. En de niet-Kozakken, ongeveer de helft van de bevolking, dromen er alleen maar van om de rijke gronden van de Kozakken in te palmen »* (p. 224).

Aleksejev heeft zich sterk gemaakt voor zestigduizend manschappen, maar blijft steken op een schamele drieduizend. Die soldaten moeten het Vrij-

willigersleger vormen. Ondertussen heeft een andere generaal zich bij hem gevoegd: **Lavr Kornilov**, die in de zomer van 1917 met een staatsgreep geprobeerd had om een einde te maken aan de machteloosheid van de Voorlopige regering; Kerenski had hem buitenspel gezet... en laten arresteren door Aleksejev, wat Kornilov de voormalige stafchef nooit zou vergeven. Aan de Don voelt iedereen de gespannen verhouding tussen beide mannen.

Wat het verzet verder hypothekeert, is het gebrek aan één duidelijk politiek streefdoel. « De strijd tegen de bolsjewieken in naam van het Russische vaderland heeft de oude demonen niet doen verdwijnen. De personen die zich in de omgeving van Aleksejev en Kornilov ophouden – en ze zijn talrijk – vertegenwoordigen een zeer brede politieke waaier, van monarchisten tot revolutionaire socialisten. De komst van Savinkov [een socialistisch politicus], die het meest gedecideerd is om met een klaar en duidelijk politiek programma uit te pakken, "democratisch, antireactionair en pro grondwetgevende vergadering", rijt oude wonden open: zijn naam blijft verbonden met die van Kerenski, Kornilov beschuldigt hem ervan hem de zomer tevoren verraden te hebben en de monarchisten zouden zich graag ontdoen van iemand die zij nog altijd als een terrorist beschouwen » (Jevakhoff p. 247).

In februari 1918 besluit Aleksejev dat zijn "leger" geen andere keuze heeft dan de Don te verlaten. Wat de doorslag geeft, is de overtuiging van de Kozakken dat Lenin het alleen op de bourgeoisie en de intelligentsia gemunt heeft en niet op hen... Ataman Kaledin schiet zich in wanhoop een kogel door het hoofd.

HET VERDRAG VAN DE SCHANDE

De bolsjewieken wisten, toen zij aan de macht kwamen, dat zij hun schuld aan Duitsland moesten aflossen door een vernederende vrede te sluiten.

Het is Lev Trotski, volkscommissaris voor Buitenlandse Zaken, die de onderhandelingen met de Centrale mogendheden voert over een vredesverdrag. Lenin wil dat er over de hele lijn toegegeven wordt, want hij heeft de vrede broodnodig om zijn revolutie en zijn regime te redden.

De gesprekken slepen lang aan omdat er binnen de bolsjewistische leiding grote meningsverschillen zijn. Om de druk op te voeren stoten de Duitse troepen ver door op Russisch grondgebied, zonder dat zij met enige tegenstand van belang te maken krijgen. Lenin, die in het begin nagenoeg geïsoleerd staat binnen de partij, argumenteert gedurende twee maanden verbeterd om zijn wil door te drukken en haalt het. Het verdrag wordt ondertekend in Brest-Litovsk op 3 maart 1918.

De prijs die het Moederland moet betalen is ongelooflijk zwaar. Rusland verliest 710.000 km², een kwart van zijn bevolking, meer dan een vierde van

DE RUSSISCHE BURGEROORLOG.

Uit Ian Barnes, *Restless Empire. A Historical Atlas of Russia*, Harvard University Press, 2015.

zijn landbouwgrond, een kwart van het spoorweg-netwerk, een derde van zijn industriële productie, 75 % van alle Russische steenkool! Oekraïne wordt een Duits protectoraat. Omdat Petrograd door de vijand bezet dreigt te worden, laten de bolsjewieken de stad in de steek en vluchten naar Moskou, dat opnieuw de hoofdstad wordt.

De generaals van de *Kaiser* kunnen zich in de handen wrijven: « Wat drie jaar “imperialistische” oorlog en het optreden van de legers van Nicolaas II hen niet toegelaten hadden, hebben ze nu verkregen: de opheffing van het oostelijk front, de mogelijkheid om tientallen divisies naar het westen te verplaatsen, de controle over bekkens van graan,

steenkool en mineralen die tot de rijkste van Rusland behoren » (Jevakhoff p. 237).

Op de lange termijn zal Lenin echter aan het langste eind trekken, en met zijn scherp intellect weet hij dat : « *Het gewonde beest heeft een groot deel van ons levend organisme afgescheurd. Maar het is het beest dat zal sterven, want de snelheid waarmee zijn weerstand vermindert zal het snel meesleuren in de afgrond* » (5 juli 1918).

DE TREIN VAN TROTSKI

In maart 1917 was bij order van de sovjet van Petrograd een fatale klap toegebracht aan de discipline van het Russische leger : controle over de wapens in alle eenheden uitsluitend in handen van de soldaten, afschaffing van de militaire groet, benoeming van de bevelhebbers door de soldaten ! Nog een mooie erfenis van de Februarirevolutie, want de Voorlopige regering had niet de moed gehad om deze waanzin tegen te houden.

De eerste die inziet dat het "arbeidersleger" geen partij is voor de anticommunistische troepen die zich nu overal beginnen te organiseren is Trotski. Hij pleit voor de invoering van de dienstplicht en een terugkeer naar de oude militaire orde uit de tsarentijd. Afgrijzen bij veel bolsjewieken, maar Lenin valt hem bij.

Op 13 maart 1918 wordt Trotski benoemd tot volkscommissaris voor Oorlog. De joodse intellectueel ontpopt zich tot een krachtig organisator die het Rode Leger uit de grond stamp, een eengemaakt, hiërarchisch, gedisciplineerd instrument ter verdediging van de revolutie. Tsaristische officieren worden ingelijfd omwille van hun expertise ; ze weten dat hun familieleden met hun leven betalen bij het minste tekort aan loyaliteit en bovendien controleren politieke commissarissen, « *met de hand voortdurend op de revolver* », elk van hun beslissingen.

Trotski laat voor zichzelf een speciale gepantserde trein bouwen, voorzien van een telegraafkantoor, een radiostation, een bibliotheek, een drukpers, een badkamer en ruimte voor vijf auto's. In die trein zal hij meer dan twee jaar leven, op korte onderbrekingen na, en bijna honderdduizend kilometer afleggen, van het ene front naar het andere. Een door hemzelf geschreven propagandablاد voor het Rode Leger, « *ONDERWEG* », wordt op de trein gedrukt en massaal onder de militairen uitgedeeld om hen aan te vuren in de strijd. Overigens krijgt iedereen die in het gevecht een stap achteruit zet zonder pardon de kogel. Van detachementen die onvoldoende blijken van revolutionair vuur geven, laat Trotski één soldaat op de tien fusilleren. Waar de volkscommissaris verschijnt, houdt iedereen de adem in. Hij is de fanatieke bezieler van « *een kruistocht van dood en verwoesting* » tegen de Witten.

En zo wordt Rusland in de zwartste periode uit zijn geschiedenis gestort. « Het land ging ten onder

in vuur en afgrijselijke kreten, terwijl dolle paarden als bezeten over de aarde stormden » (*DE WITTE ADMIRAAL*, p. 68). De ruiters van de Apocalyps...

EEN "DEMOCRATISCHE" DICTATOR

In april 1918 sneuvelt Kornilov en begin oktober overlijdt Aleksejev aan een hartfalen. De verdwijning van beide topmilitairen maakt de weg vrij voor generaal **Anton Denikin**, die focust op de militaire overwinning die allereerst moet behaald worden. Hij weet maar al te goed dat de discussies over de politieke toekomst van Rusland enkel voor verdeeldheid zorgen. « *Het vrijwilligersleger* », verklaart Denikin, « *streeft geen enkel reactionair doel na en wil op geen enkele manier de toekomstige vorm van het regime vastleggen, evenmin als de middelen waarmee het volk zijn wil zal uitdrukken.* » Waar Russisch vaderland en keizerlijke monarchie vroeger samenvielen, opteert de generaal dus eigenlijk voor de rampzalig gebleken strategie van Kerenski's Voorlopige regering, die ook alles verwachtte van een grondwetgevende vergadering...

De troepen waarover Denikin beschikt en die snel aangroeien, concentreert hij in de stad Jekaterinodar in de noordelijke Kaukasus. Hij wil dat leger in zijn eigen woorden leiden als een nationaal dictator. « Alleen heeft de generaal niet het kaliber van een dictator » (Jevakhoff p. 391). Een moedig en rechtschapen man, dat wel, maar op de keper beschouwd een heel gewone Russische legergeneraal.

Om zijn troepenmacht te vergroten kan Denikin vanaf de zomer van 1918 niet anders dan overlopers uit het Rode Leger aan te nemen. Voor de officieren uit dat leger die zich bij hem willen aansluiten is hij bijzonder streng : een speciale commissie, al snel het "Vagevuur" gedoopt, moet het dossier van elke afzonderlijke kandidaat bestuderen – een procedure die soms twee maanden aansleept, met alle wijvingen van dien.

In de schaduw van Denikin opereert, zeer tegen zijn zin, een "buitengewone vergadering" van politici die zich bezighouden met het uittekenen van de krachtlijnen van het toekomstige Rusland. Die commissie bevat in het voorjaar van 1919 van een beginselverklaring : « *Onze doelstellingen. Waarvoor wij vechten.* » Er staan geen verrassingen in het document : de onderdrukking van de bolsjewistische anarchie, de uitwerking van een hervorming van het grondbezit, het doorvoeren van een waarachtige decentralisering, *het samenroepen van een volksassemblee op basis van het algemeen stemrecht.*

Het verschil in aanpak met het rode kamp is groot. In tegenstelling tot de omzichtige en uitgesponnen formuleringen van de beginselverklaring « hebben Lenin en Trotski, twee specialisten inzake communicatie, het Russische volk bestookt met een zeer eenvoudig discours, een mengsel van messiaanse beloften en

demagogische oplossingen. Woorden als zweepslagen, korte zinnen en veel uitroepetekens, dat alles in een regie die Jan Modaal de indruk geeft dat Iljitsj en Lev zich rechtstreeks en persoonlijk tot hem richten » (Jevakhoff p. 394). In de propagandaoorlog dreigen de Witten aan het kortste eind te trekken.

Maar de beginselverklaring moest er komen. Ze « beantwoordt aan een vraag van de Geallieerden. Het is absoluut noodzakelijk dat Jekaterinodar het liberalisme van zijn overtuigingen kenbaar maakt, dat het de eeuwige verdenking van een reactionair programma ontzenuwt » (Jevakhoff p. 400). Onder geen enkel beding een terugkeer naar de autocratie ! Het Vrijwilligersleger moet die verzekering geven, wil het op de broodnodige steun van Parijs, Londen en Washington kunnen rekenen.

EN DE GEALLIEERDEN ?

De bemoeienis van de Geallieerden met de Russische burgeroorlog is een triest verhaal van ongecoördineerde initiatieven, ingeslikte beloften, eigenbelang en verraad. Het voornemen om het bolsjewistisch regime omver te werpen nadat Lenin en Trotski het verdrag van Brest-Litovsk ondertekend hebben, om zo opnieuw een oostelijk front tegen de Duitsers te openen, begint geleidelijk als sneeuw voor de zon te smelten wanneer de Wereldoorlog voorbij is. De vrees dat het communisme een levensgevaarlijke epidemie voor heel de wereld kan worden, legt het af tegen de cynische politiek van *business as usual*.

In *DE WITTE ADMIRAAL* wordt die laag-bij-de-grondse *Realpolitik* treffend weergegeven in de woorden

GENERAAL JOEDENITSJ (1862-1933).

GENERAAL DENIKIN (1872-1947).

die Maximov laat uitspreken door de Franse generaal Janin, bevelhebber over de geallieerde troepen in Rusland : « *Zelfs als het geluk hem [Koltsjak] toelicht op militair vlak, dan nog moeten zijn overwinningen de door ons gewenste richting uitgaan. Het kleinste van zijn successen moet passen binnen het kader dat wij vastgesteld hebben en hij mag geen moment vergeten aan wie hij er dank voor verschuldigd is. En als het geluk hem integendeel verlaat, dan zullen wij verplicht zijn om zijn einde te versnellen en een bondgenootschap te sluiten met een andere tendens...* » (p. 134).

Uiteindelijk zal het Westen kiezen voor de “tendens” die de overhand haalt, die van de rode massamoordenaars. En de Witten zullen zonder verpinken opgeofferd worden. « Niemand begreep dat alles wat in Rusland gebeurde slechts het begin was van een brand die, vroeg of laat, ook de rest van de wereld in lichterlaaie zou zetten, en dat de oorlog die vandaag over het land raasde nooit zou stoppen, zolang er op aarde nog een levende ziel overbleef » (*ibid.*, p. 160).

In januari 1919 slaagt Denikin erin om een akkoord te sluiten met Pjotr Krasnov, de nieuwe *ataman* van de Don-Kozakken, die het oppergezag van de generaal over alle witte troepen in het Zuiden erkent. Voor De-

nikin is de overeenkomst een opsteker van formaat : de Kozakken beschikken over 90.000 manschappen en tweehonderd kanonnen. Hij kan nu 125.000 militairen opstellen tegenover de drie legers, samen 120.000 man, die Trotski op hem afstuurt. Maar de Roden hebben veel meer kanonnen én zeventig vliegtuigen. Het is duidelijk dat een overwinning zonder hulp van de Entente niet vanzelfsprekend is.

Denikin vraagt aan Frankrijk en Groot-Brittannië 22 divisies om, bij zijn offensief richting Moskou, « *de veroverde gebieden in handen te houden en de communicatielijnen te beschermen* ». De Britten beloven één bataljon, dat echter nooit zal verschijnen. In Odessa ontschepen 1800 Franse soldaten, maar die blijven hangen in Oekraïne.

De « nationale dictator » valt dan maar alleen aan. In zijn voordeel werkt de verslechterende situatie in het gebied dat Moskou controleert : overal zijn boerenopstanden uitgebroken tegen het rode bevel om tot een derde van de landbouwproductie af te staan aan de hongerende steden. De witte opmars wordt als een bevrijding ervaren – althans tijdelijk.

In het voorjaar van 1919 vinden felle confrontaties met het Rode Leger plaats in de Donbass. Geleidelijk aan kan Denikin zich affirmeren. Half juni zijn de hele Krim en de regio rond Odessa in witte handen. Met de inname van Charkov is de verovering van het grootste deel van Oekraïne een feit. Ook in oostelijke richting stoot de legermacht van de generaal door : op 17 juni valt Tsaritsyn (het latere Stalingrad), de vestingstad aan de Wolga. Denikin kan aan zijn troepen bekend maken dat zij zich moeten klaarmaken voor de beslissende aanval op Moskou.

PETROGRAD BEDREIGD

Nikolaj Joedenitsj staat aan het hoofd van het Noordwestelijke Witte Leger, een goed getrainde strijdmacht van zo'n twintigduizend man. Londen voorziet hem van zes tanks, kledij, laarzen en geweren, terwijl Washington over de brug komt met 22.000 ton levensmiddelen. Het is nog volop de periode waarin het Westen op twee paarden wedt.

Begin oktober 1919 rukt Joedenitsj vanuit het latere Estland op naar de voormalige Russische hoofdstad. Een poging om de Finnen mee te krijgen, met de belofte van erkenning van de onafhankelijkheid van het land door de witte overheid, mislukt.

Op 19 oktober staat Joedenitsj aan de rand van Petrograd, terwijl de Roden in beslag genomen zijn door de fronten in het oosten en het zuiden. Hij slaagt er echter niet in om de controle te verwerven over de vitale spoorweglijn tussen de vroegere en de nieuwe hoofdstad. De bolsjewieken zien hun kans en sturen massaal versterkingen naar Petrograd, « *de eerste stad van de proletarische revolutie* » (Trotski). Bovendien worden alle arbeiders, mannen én vrouwen, onder de wapenen geroepen. Eind oktober zijn

GENERAAL BARON WRANGEL (1878-1928).

de verdedigers driemaal zo sterk als de aanvallers en wordt het Noordwestelijk Leger teruggedreven naar Estland. Lenin belooft de Esten de onafhankelijkheid, een belofte die hij met het grootste gemak weer inslikt van zodra Tallinn op zijn vraag ingegaan is en de Witten ontwapend en opgesloten heeft.

« *Wat is de waarde van het woord gegeven door usurpatoren die ons zelfs niet als menselijke wezens beschouwen ?* » vraagt Koltsjak in *DE WITTE ADMIRAAL*. « *Zij kennen slechts één wet : die van de sterkste* » (p. 80). De machthebbers in het Kremlin « *hebben voorgoed afgerekend met alle menselijke en goddelijke wetten* » (p. 81), waardoor zij in de burgeroorlog het overwicht hebben.

EEN ADMIRAAL IN SIBERIË

Admiraal **Aleksandr Koltsjak** leidt de anticommunistische strijdmacht in Siberië. De Britten zien in hem de geknipte man om het regime van Lenin omver te werpen en steunen hem wanneer hij op 18 november 1918 in Omsk een proclamatie als Opperste Leider uitgeeft :

« *Na het kruis van de macht aanvaard te hebben in de uiterst moeilijke omstandigheden van burgeroorlog en compleet verval van het bestuurlijk leven, verklaar ik dat ik noch het pad van de reactie, noch de fatale weg van het partijstelsel zal volgen. Mijn voornaamste oogmerken zijn de vorming van een*

strijdvaardig leger, de overwinning op het bolsjewisme en de instelling van wettelijkheid en orde, opdat het volk vrijuit het regime dat het verlangt zou kunnen kiezen... » Nog iemand voor wie de volkssoevereiniteit heilig is. Waarom zien de redders van Rusland niet in dat zij hun trouw belijden aan precies datgene dat hun vaderland in de afgrond gestort heeft? «Oktober» bekampen met «Februari» is een onvoorstelbaar zwakgebod, dat de Witten zuur zal opbreken.

Op kerstavond 1918 beginnen de troepen van Koltsjak een groot offensief. De stad Perm met haar munitiefabrieken valt in handen van de admiraal – een zware tegenslag voor Trotski. Op vier maanden dringt de legermacht van Koltsjak vervolgens driehonderd kilometer ver door in het gebied dat in handen van de vijand is. In april 1919 staan de Witten op minder dan 600 km van Moskou. In paniek roept de Raad van volkscommissarissen het neutraliseren van Koltsjak uit tot eerste prioriteit. «*De toekomst van de revolutie staat op het spel!*», oreert Lenin.

De Geallieerden zijn onder de indruk van het exploit van de admiraal en beloven hem op 26 mei de formele erkenning van zijn regering, als hij hun voorwaarden aanvaardt: de toezegging om na de eindoverwinning een grondwetgevende vergadering samen te roepen, *die echter in geen geval mag beslissen tot de restauratie van de monarchie.*

Net op dat moment stukt de aanval. Een rood tegenoffensief in het begin van de zomer drijft het Siberisch leger achteruit naar de Oeral. Jekaterinenburg – waar de tsaar en zijn gezin in juli 1918 vermoord waren – valt opnieuw in handen van de bolsjewieken: een symbolische klap voor de anticommunistische strijdkrachten, die uiteenvallen en naar Siberië vluchten. Daar breken alsmaar meer volksopstanden uit tegen de Witten, die ervan verdacht worden de gronden die de boeren ingepalmd hebben terug aan de landeigenaars te willen geven. Uiteindelijk houdt Koltsjak nog vijftienduizend man over, waarmee hij opnieuw naar Omsk trekt.

Maar ook die stad is niet veilig. De admiraal gaat met zijn volgelingen aan boord van een trein die hem over de Trans-Siberische spoorweg richting Irkoetsk voert. Onderweg wordt de trein tegengehouden door het Tsjechisch Legioen, voormalige krijgsgevangenen die sinds het einde van de Wereldoorlog in Rusland vastzitten en zich wanhopig een weg naar het Westen proberen te banen. De Tsjechen zijn omgekocht door de bolsjewieken die hen vrije doortocht hebben beloofd in ruil voor het hoofd van Koltsjak. Generaal Janin, die de macht heeft om bij het Legioen tussenbeide te komen, onderneemt niets: Londen en Parijs hebben de bladzijde al omgedraaid.

De Tsjechen leveren Koltsjak uit aan de Roden, die hem ter dood veroordelen. Op 7 februari 1920, vroeg in de ochtend, wordt de admiraal gefusilleerd.

DE BARON OP DE KRIM

In het najaar van 1919, op het ogenblik dat Koltsjak moet terugtrekken, keren de kansen ook voor Denikin. Zijn troepen bestrijken een te groot gebied, hij heeft onvoldoende reserves en gebrek aan munitie. Op het kritieke ogenblik keren de Geallieerden zich van hem af. Trotski drijft hem steeds verder achteruit, naar de Krim en het oosten van de Zwarte Zee. In de havenstad Novorossiejsk stromen de uitgeputte en gedemoraliseerde Witten toe. Februari 1920: de kritiek op de opperbevelhebber zwelt aan, er breekt tyfus uit, iedereen wil vluchten op de weinige schepen die ter beschikking zijn.

Zeventigduizend personen kunnen ontsnappen naar de Krim. Voor twintigduizend strijders is het te laat: zij vallen voor het grootste deel in handen van de Roden.

Als gevolg van deze catastrofe legt Denikin het commando neer. Zijn opvolger is baron **Pjotr Wrangel**, afstammeling van een aristocratisch Baltisch geslacht, onder wiens leiding de zomer tevoren Tsaritsyn werd ingenomen. Tussen Wrangel en Denikin waren er regelmatig hoop oplopende discussies over de te volgen strategie, die er zelfs toe leidden dat de baron op een bepaald moment weggestuurd werd naar Constantinopel.

Op 6 april 1920 komt Wrangel aan in Sebastopol. «*Ik heb met het leger de roem van de overwinning gedeeld, ik kan nu niet weigeren om met datzelfde leger de kelk te drinken tot de dood toe*» (aangehaald in Jevakhoff, p. 622). Hij wil van het schiereiland de basis maken voor een groot offensief... met slechts twintigduizend manschappen. Om de Kozakken aan zich te binden vervangt de baron het «ene,

Soldaten en een verpleegster van het Witte Leger op de Krim.

grote en ondeelbare Rusland » van Denikin door de belofte van een federatieve staat. En natuurlijk moet een grondwetgevende vergadering weer voor een rooskleurige toekomst zorgen.

Wrangel heeft één groot voordeel: het door de vrede van Versailles opnieuw tot leven gewekte Polen heeft de oorlog verklaard aan Moskou en is er in geslaagd om Kiev in te nemen. Lenins voornaamste doel is nu het bekampen van de Poolse "bourgeois".

De aanval van de Witten in het begin van de zomer, tegen een sterk uitgedund Rood Leger, verloopt dan ook gunstig. Maar dan volgt de koude douche van de wapenstilstand tussen Polen en de bolsjewieken en de opmars van negentigduizend Roden naar de Krim. Wrangels laatste getrouwen worden onder de voet gelopen.

Op 4 november geeft de opperbevelhebber aan iedereen de keuze: evacuatie naar het Westen of in het moederland blijven en de wraak van Trotski ondergaan. Twee weken later verlaat de baron samen met het resterende burgerlijk personeel de Krim aan boord van de « *Generaal Kornilov* ». Door een ironie van het lot verdwijnt de laatste witte generaal van het toneel op een schip genoemd naar de man die als eerste de nakende bolsjewistische staatsgreep wou verijdelen.

Na het vertrek van Wrangel viel het Rode Leger het schiereiland binnen en kreeg de Krim de bijnaam van "pan-Russisch kerkhof". Men schat dat tussen 120.000 en 150.000 mensen doodgeschoten of opgehangen werden op beschuldiging van samenwerking met de vijand.

DE ANTI-JOODSE POGROMS

Een zware beschuldiging tegen de Witten is altijd geweest dat zij zich in de gebieden onder hun gezag schuldig gemaakt hebben aan de executie van grote aantallen Joden. Zelfs iemand als Aleksandr Solzjenitsyn, die de geschiedenis van de Russische Joden minutieus onderzocht heeft – *DEUX SIÈCLES ENSEMBLE*. Deel 2: *JUIFS ET RUSSES PENDANT LA PÉRIODE SOVIÉTIQUE, 1917-1972* (Parijs, Fayard, 2003) – geeft dat toe. Maar...

Een onbevooroordeeld historicus kan niet om de vaststelling heen dat de Joden een zeer grote bijdrage aan het bolsjewisme geleverd hebben. « Vanaf de eerste jaren van het sovjet-bewind waren de Joden bovenmatig aanwezig niet alleen in de hogere echelons van de Partij, maar ook – wat nog gevoeliger lag bij de bevolking – in de lokale administraties, de provincies en de kantons. Onophoudelijk zag men te midden van de bolsjewieken, en vooral binnen de *Tsjeka*, joodse gezichten opduiken, wat de traditionele gevoelens van afkeer van de Joden alleen maar aanwakkerde » (Solzjenitsyn p. 99). Ook in de rangen van het Rode Leger stroomden de Joden toe. « De indruk verspreidde zich dat het geheel van de Joden in de burgeroorlog zijn kamp gekozen had: dat van de Roden » (p. 149).

Jevakhoff bevestigt die analyse: « Het antisemitische optreden vond zijn oorsprong in de gelijkstelling van de bolsjewistische vijand met de Joden » (p. 584). Het grote aantal Joden in leidinggevende communistische posities overtuigde zeer veel Russen ervan dat de revolutie een joodse onderneming was: Lev Kamenev (Rozenfeld), voorzitter van de sovjet van Moskou; Grigori Zinovjev (Apfelbaum), president van de sovjet van Petrograd; Jakov Sverdlov (Jankel Solomon), voorzitter van het Centraal Comité; Karl Radek (Sobelsohn), secretaris van de Komintern; Moïssej Oeritski, hoofd van de Tsjeka in Petrograd; Arkadi Rosengoltz, rechterhand van Lev Trotski (Bronstein)...

De eeuwenoude vijandigheid van de Russen jegens de Joden had die laatsten moeten waarschuwen voor het gevaar dat hen bedreigde. De niet-bolsjewistische Joden – en die waren, voor alle duidelijkheid, ook zeer talrijk, om te beginnen binnen de gegoede klasse – kregen onder meer van de politicus Sjoelgin een duidelijke boodschap: « Voor de Joden is er slechts één uitweg: met hun blote handen en zonder genade uit hun midden alle revolutionaire Joden verwijderen met wie de twee Russische revoluties voltrokken zijn. Zolang zij dat niet doen, zal het antisemitisch gevoel niet verdwijnen, integendeel, het zal nog toenemen » (geciteerd door Jevakhoff, p. 585).

De pogroms werden uitgevoerd door fanatiekelingen waarover de legerleiders te weinig controle hadden. Vooral de Kozakken gingen brutaal te keer. Koltsjak, Denikin en Wrangel keurden de aanvallen op de Joden streng af; een aantal officieren en soldaten kwamen ervoor voor het vuurpeloton.

Hoe dan ook: « De pogroms verklaren in grote mate de karigheid van de hulp die het terughoudende Westen aan de Witte Legers schonk, temeer omdat de berekeningen van Wall Street haast vanzelf tot het besluit leidden dat de bolsjewieken moesten gesteund worden: ongetwijfeld zouden zij de toekomstige meesters over de Russische rijkdommen zijn » (Solzjenitsyn p. 171).

We mogen tenslotte het algemeen klimaat van de burgeroorlog niet uit het oog verliezen. « Er heerste totale anarchie. Gelijk wie beging diefstallen of moorden. Wie wou en kon, viel de persoon aan op wie hij gebeten was. Het ontketende gepeupel lynchte honderden, duizenden officieren van het Russisch leger. De families van grondbezitters werden uitgeroeid. Tienduizenden mensen werden geliquideerd tot meerdere eer en glorie van de proletarische revolutie... Een hele sociale klasse tot de vernietiging veroordelen, dat werd een revolutie genoemd. Joden doden of alles afpakken was een pogrom. De pogrom tegen de Joden in het zuiden van Rusland was in feite een onderdeel van de grote pogrom die Rusland in zijn geheel moest ondergaan » (I. Biekerman, *RUSLAND EN DE JOODS-RUSSISCHE WERELD*, 1924).

TSAAR NICOLAAS II ZEGENT ZIJN SOLDATEN MET EEN HEILIGE ICOON (1916).

Eeuwenlang was de autocraat de gewijde Plaatsvervanger van God op Russische grond. Na zijn gedwongen aftreden, het resultaat van een samenzwering binnen de liberaalgezinde hogere klassen, begon voor Rusland de afdaling ter helle.

« EEN BEDREIGING VOOR DE BESCHAVING WERELDWIJD »

In september 1918 schreef de Nederlandse ambassadeur Oudendijk in een rapport aan Londen : *« Ik beschouw het als mijn plicht om de aandacht van de Britten en van alle andere regeringen te vestigen op het feit dat, als er niet heel vlug een einde wordt gemaakt aan het bolsjewisme in Rusland, de beschaving over de hele wereld bedreigd wordt. Ik ben van mening dat de ogenblikkelijke uitschakeling van het bolsjewisme het belangrijkste probleem ter wereld is. Als het bolsjewisme niet onmiddellijk geliquideerd wordt, is het gedoemd om zich onder de een of andere vorm te verspreiden in Europa en de hele wereld »* (Jevakhoff p. 365).

Oudendijk herhaalt hier wat Onze-Lieve-Vrouw al op 13 juli 1917 aan drie herderskinderen bekendmaakte : *« Rusland zal zijn dwalingen verspreiden over de wereld »*, tenzij de H. Vader doet wat de Hemel vraagt.

Lenin, werktuig van Satan die in alles het tegenovergestelde van de H. Maagd nastreeft, zei in 1917 : *« Wat voor mij in deze revolutie belangrijk is, is niet alleen Rusland. Ik spuw op Rusland. Het is slechts een tussenschakel met de bedoeling de revolutie over heel de wereld uit te breiden. »* Terwijl Rusland voor Onze-Lieve-Vrouw een tussenschakel is om heel de wereld te redden...

De generaals die hun vaderland probeerden te redden van de vreselijkste tirannie die de wereld ooit aanschouwd heeft, verdienen ons diepste respect. Eer aan hen en aan hun medestanders !

Waarom verloren de Witten ? Om te beginnen omdat de antibolsjewistische formaties zo verspreid opereerden. Hoezeer ze zich ook inspanden om zich te verenigen en hun acties te coördineren, nooit slaagden zij daarin. Een tweede reden voor de overwinning van de Roden is dat zij in de meest letterlijke zin van het woord amoreel waren : zij oefenden een macht uit die niet "gehinderd" werd door morele overwegingen en enkel gebaseerd was op het gebruik van geweld. Tenslotte werkte in het voordeel van de bolsjewieken dat hun tegenstanders geen klare en aantrekkelijke ideeën hadden. Een grondwetgevende vergadering, democratie, politieke partijen : het zei de gewone Rus helemaal niets.

Heel de Russische maatschappij was van hoog tot laag aangetast door verkeerde beginselen en ondeugden : liberalisme aan de top, hebzucht aan de basis. De contrarevolutionaire leiders wilden niet weten van een terugkeer naar het tsarisme, de gewone boeren plantten de Witten een mes in de rug omdat ze de voordelen van de revolutie niet wilden kwijtspeelen. Van de tsaar, Plaatsvervanger van Christus op Russische grond en de enige banier waarrond alle gezonde krachten zich hadden kunnen verenigen, wou niemand nog weten. Het *« Nolumus Christum regnare super nos »* (*« Wij willen niet dat Christus over ons regeert »*) sijpelde vanaf de Februarirevolutie van bovenaf in heel de samenleving door. Dát was de eerste en fundamentele « dwaling » van Rusland.

redactie KCR

OVER DE OPVOEDING VAN DE KINDEREN

IX. WAAROM KINDEREN OP DE WERELD ZETTEN ?

OOK binnen de CRC-gezinnen wordt er soms getwijfeld of het wel goed is veel kinderen in het leven te roepen. « *De tijden zijn zo moeilijk en vol gevaar...* » Het zijn uitspraken die ik vaak hoor.

Toch kan ik verschillende redenen geven waarom het in alle omstandigheden aanbeveling verdient kinderen op de wereld te zetten. Ten andere, zijn de tijden niet altijd moeilijk en vol gevaar geweest ?

Om te beginnen gaat het om een instinct, een noodzaak en is het een geluk voor het lichaam, het hart en de geest. Dat is dus een aanwijzing dat het goed is, dat God het heeft gewild. Er zijn vrouwen die er altijd naar blijven verlangen om kinderen het leven te schenken. Dat verlangen is heilig. Het komt uit het diepste van hun schoot en het is God die het zo gemaakt heeft.

Ten tweede is de grote vruchtbaarheid van de gezinnen een bron van deugden en bovennatuurlijke vreugden die gunstig zijn voor de ontplooiing van de zielen. Op een dag zei een moeder van een kroostrijk gezin me : « *De ondeugden die een enig kind heeft, zijn lichte gebreken als het over kinderen binnen een groot gezin gaat.* » En dat is volledig waar. Je hebt daar in dat kroostrijk gezin bv. een gulzige jongen. Beeld je eens in wat het zou zijn als hij helemaal alleen was of enkel met een klein zusje om zich te laten vertroetelen door zijn ouders... De gulzigheid zal zich van hem hebben meester gemaakt nog voor de ouders het in de gaten hebben en er zich beginnen aan te storen. Maar als je met zijn tienden rond de tafel zit, mag je nog zo gulzig zijn, je zal hoe dan ook bij wijze van spreken moeten "vechten om te overleven" !

In de derde plaats hebben de samenleving en het vaderland nood aan de edelmoedigheid van het openstaan voor het leven. Het is zo duidelijk als wat dat je het vaderland dient als je veel kinderen hebt. Nu voert men campagne tegen de migranten, maar de landen die veel kinderen hebben, krijgen geen migranten over de vloer : alle arbeidsplaatsen zijn bezet !

Ik ben ervan overtuigd dat God van ons land houdt en dat het weer zal opbloeien, of het nu over tien of over vijftien jaar zal zijn. Er moeten dan wel nieuwe Fransen (Vlamingen...) zijn om de teugels in handen te nemen. Ik denk niet dat men

« Een mens wordt geboren in een gezin en kan dat nooit vergeten. Zij die hem het bestaan geschonken hebben en in leven gehouden hebben, zijn voor hem nog belangrijker wanneer hij, later in zijn bestaan, de noodzaak voelt zich voor de anderen in te zetten en zich volledig te geven aan zijn grote levenstaak.

« Het moderne individualisme tracht ons ervan te overtuigen dat wij van niemand afhangen, dat wij niemand erkentelijkheid verschuldigd zijn en volledig vrij zijn. Het mysterie van het gezin vormt een obstakel voor die trieste hoogmoed... Het rijke verleden waaruit wij voortkomen geeft vorm aan de toekomst die wij opbouwen. »

Lettre à mes amis nr. 37, zomer 1958

de migranten zal buitenjagen zoals sommige partijen willen, dat is absoluut onmogelijk. Maar als we ze moeten bekeren en kerstenen en beschaven – dat is naar mijn mening de enige wijze, haalbare, christelijke oplossing – moeten er wel genoeg personen uit goede katholieke families zijn om dit werk te doen. En als je dus vijf, zes, acht of zelfs tien kinderen hebt, dan bereid je heel reëel de toekomst van je land voor. Dat geldt vooral voor onze West-Europese landen, want het is bij ons dat de denataliteit het ergst toeslaat omdat wij veel te verwende volkeren zijn. Toch zijn precies onze volkeren de dragers van de beschaving en van het Evangelie. De geboortebepierking is dus dubbel misdadig !

Tenslotte, als hoogtepunt van zoveel vanzelfsprekende en dwingende "aardse" redenen, weten de christenen dat ze meewerken met de Schepper als zij wezens verwekken waarvoor Christus gestorven is en die geroepen zijn tot de zaligheid en de eeuwige glorie.

Een christen doet kinderen geboren worden voor de hemel. En wanneer je aarzelt om nog een kindje meer te hebben, zeg dan : « *Het zal een gelukzalige méér zijn in de hemel, een uitverkorene meer ! En dat zal voor ons grote verdiensten meebrengen en een kans temeer om naar de hemel te gaan !* »

Genoeg redenen dus om veel kinderen te hebben !

abbé Georges de Nantes

Nederlandstalige uitgave van *Il est Ressuscité ! La Contre-Réforme Catholique au XXIe siècle.*

Stichter : † Abbé Georges de Nantes.

Hoofdredacteur : Broeder Bruno Bonnet-Eymard, Maison Saint-Joseph, F-10260 Saint-Parres-lès-Vaudes.

Verantwoordelijke uitgever : A. Van der Schraelen, Driesheide 45, B-2980 Zoersel.

Abonnement voor binnen- en buitenland : € 15. Steunabonnement : vanaf € 20.

Rekening 000-3302057-80. IBAN : BE47 000 3302057 80. BIC : BPOTBEB1.

Internet : <http://nl.crc-resurrection.org/> – E-mail : hij.is.verrezen@gmail.com